

9. Войтко Д.И., Грачев Н.К., Редько С.И. План племенной работы с крупной белой породой свиней в Беларуси на 1966-1970 г. - Жодино, 1966. - 83 с. б. Гайсонович А.Е. Зарождение генетики. - М.: Наука, 1967. - С. 4-6.
10. - Войтенко С. Л. Миргородська порода свиней, шляхи створення та сучасний стан/ С.Л. Войтенко., С.М. Петренко., В.Г. Іцебеко // Полтава «Орієнта». - 2005. - 196 с. (С. 100-106).
11. Коваленко Б. П. Особенности роста внутренних органов у чистопородных и гибридных свиней // Повышение эффективности производства свинины. - Харьков, 1987. - С. 10-11.
12. Рыбалко В.П. Генотип и продуктивность свиней.- Кн.:Урожай,1984. -340 с.

УДК 636.4.085.5.

ВПЛИВ УДОСКОНАЛЕНИХ КОРМОВИХ ДОБАВОК НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КНУРІВ

А. Н. Майстренко, Г. Г. Дімчя, кандидати сільськогосподарських наук
ДУ Інститут зернових культур НААН України

Досліджено вплив стандартної і авторської балансуючих кормових добавок на продуктивність кнурів-плідників і свиноматок та їх потомства

Ключові слова: кнури-плідники, свиноматки, продуктивність, раціон, жива маса, кормові добавки

Основною умовою, що забезпечує статеву функцію кнурів-плідників і їх довго тривале використання – є правильна годівля та комфортні умови утримання (сухі, добре вентильовані світлі приміщення, достатній моціон). Нестача і неповноцінність білку, мінеральних речовин і вітамінів знижують статеву активність плідників, різко погіршують якість сперми, заплідненість маток і якість приплоду.

Ожиріння кнурів, як і зхуднення – найбільш часто причина млявості і імпотенції кнурів. Тому годівля кнурів повинна бути нормованою і фізіологічно повноцінною.

Як засвідчує практика, асортимент кормів степової зони України, в натуральному виді не може повністю задоволити потребу тварин всім комплексом елементів живлення, тому для усунення дисбалансу в годівлі використовують різні кормові добавки. Проте недоліком багатьох з них є те, що вони універсальні для різних ґрунтово-кліматичних зон і не повністю компенсують дефіцит елементів живлення за амінокислотами, вітамінами і мінеральними елементами.

За таких умов, особливо гостро постає питання у розробці балансуючих кормових добавок для конкретного агроформування на основі використання результатів фактичного хімічного складу кормів, з урахуванням віку тварин, живої маси, продуктивності, фізіологічного стану та призначення.

В умовах комплексів повноцінна годівля кнурів буде забезпечуватися лише за умови введення до складу комбікормів балансуючих кормових добавок необхідної за нормою кількості поживних речовин, солей мінеральних елементів і вітамінів.

В зв'язку з тим, що кнури-плідники впливають на отримання багатоплідних і рівних опоросів, розвиток життєздатних поросят, скороплість, енергію росту, виникла основна задача досліджень – вивчити вплив балансуючих кор-

мових добавок на організм кнурів-плідників та одержаного від них потомства.

Досліди проведенні на кнурах-плідниках великої білої породи. Місце проведення – агроформування «АгроАврора» Нікопольського району Дніпропетровської області.

Кнури-плідники споживали основний раціон, збалансований кормовими добавками за методологією авторів згідно загально прийнятим нормам [1, 2].

Необхідно відмітити, що в піддослідних групах свиноматок основний раціон також був однаковим, складений відповідно норм. Але для збалансованості раціонів контрольної групи свиноматки додатково до основного раціону отримували кормові добавки за стандартною рецептурою, а їх аналоги дослідної групи отримували балансуючі кормові добавки за удосконаленими рецептурами.

Дослідження показали, що використання балансуючих кормових добавок за методологією авторів в годівлі кнурів-плідників має позитивний вплив на плодотворне запліднення свиноматок.

Добовий раціон для кнурів-плідників складається з: ячменю – 0,4 кг, вівса – 0,2 кг, пшениці – 0,6 кг, кукурудзи – 0,7 кг, гороху – 0,5 кг, шроту соняшникового – 0,5 кг, сіна люцернового – 0,4 кг, буряка кормового – 1,0 кг, молока незбираного – 2,0 кг, молочних відвійок – 1,0 кг, а в парувальний період додатково до раціону два курячих яйця.

Однак, навіть при такому підборі кормів, виявлено дефіцит окремих елементів живлення в раціоні. Так, дефіцит кальцію складає – 49,24 %, фосфору – 43,85 %, – заліза – 26,05 %, міді – 54,21 %, цинку – 70,50 %, марганцю – 59,73 %, кобальту – 86,09 %, йоду – 22,61 %. Із вітамінів дефіцит каротину складає – 60,85 %, вітаміну Д – 90,22 %, Е – 14,41 %, В₂ – 40,51 %, В₃ – 37,70 %, В₅ – 24,08 %, В₁₂ – 86,48 %, а таких як вітамін В₁ – перевищує норму в 2 рази, а вітаміну В₄ – більше на 16 % від норми.

Отримані результати досліджень дозволяють зробити цілком переконливі висновки щодо переваги впливу балансуючих кормових добавок за авторською методологією в годівлі кнурів-плідників і свиноматок над кормовими добавками за стандартною рецептурою.

У контрольній групі одержано 406,63 поросят в дослідній – 408,79. В дослідній групі менше поросят мертвонароджених на 5,47%, народжених масою менше 1 кг – на 6,06 %. Народжених поросят масою більше 1 кг в дослідній групі більше на 10,71 %, а великоплідність поросят вище на 18,03 %. В кожному гнізді при цьому одержано додатково на одну свиноматку – 1,46 життезадатних поросят, а різниця маси гнізда при народженні на користь дослідної групи складає – 7,19 %.

УДК 636.933.2

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ СЕЛЕКЦІЇ У КАРАКУЛЬСЬКОМУ ВІВЧАРСТВІ

С. В. Могильницька, кандидат сільськогосподарських наук

Інститут тваринництва степових районів імені М.Ф. Іванова «Асканія-Нова» - Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

Проведено аналіз сучасного стану смушкової, молочної та м'ясної продуктивностей каракульських овець. Визначено, що ведення селекції за цими ознаками у каракулівництві сприяє підвищенню прибутковості та конкурентопроможності галузі

Ключові слова: каракульські вівці, смушки, молоко, м'ясо

На сучасному етапі розвитку вівчарства гостро стоїть питання стосовно створення конкурентоспроможної галузі, яка може ефективно розвиватися за умов ринкової економіки. В цьому аспекті необхідно знаходити додаткові резерви її розвитку відповідно до сучасних потреб суспільства. Тому, на нашу думку, необхідно використовувати породи овець з комбінованою продуктивністю, оскільки тварини таких порід здатні виробляти більше продукції при найменших витратах праці і засобів виробництва. Проте, їх генетичний потенціал не завжди використовують повністю. Саме до таких порід і належить асканійська каракульська, вівці якої характеризуються високою адаптацією до природно-екологічних умов у зонах їх розведення. За різноманіттям видів продукції вівці цієї породи не мають конкурентів серед інших порід овець, оскільки вони одночасно продукують смушки, молоко, м'ясо, овчини та вовну.

Основна продукція каракульських овець – смушки та молоко. Смушок – це шкурка ягняти, забитого у віці 1-3 дні з волосяним покривом у вигляді завитків. Смушкова продуктивність каракульських овець специфічна, оскільки формується тільки в період внутрішньоутробного розвитку. Ягня народжується вже з пружним, шовковистим та блискучим волосяним покривом, що утворює щільні, різних форм та розмірів завитки. Волосяний покрив смушкових овець відрізняється нарядністю малюнка завитків, шовковистістю, блиском, різноманітними

Таким чином, годівля кнурів-плідників комбікормами збалансованими кормовими добавками виготовленими за удосконаленими рецепттурами має позитивний вплив на кількість та якість одержаного потомства.

Бібліографічний список

1. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин / Довідник. За ред. М. Т. Ноздріна. – К.: Урожай, 1991. – 342 с.
2. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин / За ред. І. І. Ібатулліна і О. М. Жукорського. – К.: Аграрна наука, 2016. – 332 с.

забарвленнями. Саме ці показники надали каракульським шкуркам світову славу, поставивши їх в особливе положення серед інших видів пушнини та хутра.

Кожна шкура каракулю унікальна. Її візерунки неповторні. Тому в каракулівництві величезне значення має племінна селекційна робота, спрямована на стабільне отримання великої кількості однотипових шкур з заданими параметрами. Така робота дуже складна, оскільки необхідно враховувати більше двадцяти ознак та властивостей, що визначають характер і цінність смушки. Роботу селекціонерів також ускладнює мінливість попиту на той чи інший вид каракулю, характер завитка та колір. Саме така ситуація склалася на даний час в умовах ринку. Наприклад, якщо при створенні асканійської каракульської породи (2009) селекційно-племінна робота була спрямована на поліпшення смушкових якостей та підвищення питомої ваги каракулю з напівкруглими валькуватими завитками жакетного смушкового типу, то на сьогодні моніторинг ринку каракулю показує тенденцію росту попиту та вартості на смушки ребристо-плоскої групи, каракульчі та оригінальних забарвлень і розцвіток. У зв'язку з цим, враховуючи вимоги легкої промисловості та ринку необхідно вести селекційно-племінну роботу з метою отримання саме такої продукції.

Овече молоко – цінний харчовий продукт, який є одним з невикористаних резервів підвищення ефективності та конкурентоспроможності галузі вівчарства. За багатством і різноманітністю поживних речовин молоко овець та продукти, виготовлені з нього, не мають аналогів серед інших харчових продуктів. У ньому міститься у 1,5 рази більше сухої речовини і у два рази більше жиру, білку, кальцію, ніж у коров'ячому молоці. Овече молоко у чистому вигляді практично не використовують, в основному з нього виготовляють різноманітні кисломолочні продукти